

Ministrul Culturii: Biserica nu este doar martor și actor al istoriei, ci una din forțele sale constitutive

Biserica nu este doar martor și actor al istoriei, ci una din forțele sale constitutive, a afirmat Natalia Intotero, Ministrul Culturii, în deschiderea Simpozionului Internațional de Teologie Sinodul I Ecumenic de la Niceea (325): credința ortodoxă – baza unității Bisericii, miercuri, la Palatul Patriarhiei.

„Așa cum Sinodul de la Niceea a oferit Bisericii un fundament dogmatic și canonic, autocefalia Bisericii Ortodoxe Române a reprezentat libertatea ei de a răspunde, în nume propriu, tuturor nevoilor spirituale ale poporului român, fără ingerințe externe. A fost un act de recunoaștere a unei maturități dobândite prin jertfă, rugăciune și acțiune”, a spus Natalia Intotero.

„Totodată, ridicarea la rang de Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române în anul 1925 s-a constituit ca o împlinire a năzuințelor de unitate și demnitate ale poporului român. Iar în acest secol de Patriarhat, Biserica noastră a devenit nu doar păstrătoare fidelă a Ortodoxiei, ci și creatoare fecundă de cultură, de solidaritate și de demnitate națională”.

Textul integral:

Este o onoare deosebită pentru mine să fiu prezentă astăzi, în calitate de ministru interimar al Culturii, la deschiderea Simpozionului Internațional de Teologie organizat de Patriarhia Română, sub semnul triplei aniversări: 1700 de ani de la Sinodul I Ecumenic de la Niceea, 140 de ani de autocefalie ai Bisericii Ortodoxe Române și Anul Centenar al Patriarhiei Române.

Ne aflăm deci într-un moment care aniversează împreună, într-un mod profund simbolic, dimensiunea universală a Bisericii și dimensiunea națională a Ortodoxiei românești, așezând astfel credința, cultura și identitatea noastră într-o lumină nouă, dar profund ancorată în Tradiție.

Anul 325 marchează un moment fondator atât pentru creștinism, cât și pentru civilizația europeană, în ansamblul său. Acest prim Sinod Ecumenic a adunat într-un cadru unitar episcopi din întreaga lume cunoscută a vremii. Nu a fost doar o reuniune teologică, ci o expresie a conlucrării dintre Biserică și autoritatea civilă, dintre credință și guvernare, dintre Cuvânt și Lege. Împăratul Constantin cel Mare, cu o viziune care depășea granițele unui simplu imperiu, a înțeles că unitatea spirituală reprezintă condiția esențială pentru coerența politică și pacea socială. El a chemat Biserica să își afirme cu tărie credința într-o lume marcată de erezii și fragmentări.

A fost, așadar, un model timpuriu de conlucrare între Stat și Biserică, nu în vederea controlului și a obținerii de profit imediat, ci a slujirii dreptei credințe și a binelui comun. Tocmai de aceea, putem spune că Niceea a depășit cadrul unei adunări sinodale, constituindu-se mai degrabă într-un act de responsabilitate pastorală și spirituală, ce a așezat în mod formal piatra de temelie a Europei creștine.

Tot aici a fost formulată prima parte a Simbolului de credință, text care traversează veacurile și pe care fiecare creștin îl rostește în mod solemn la Sfântă Liturghie. Acolo s-a afirmat fără echivoc că Hristos este „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut, deoființă cu Tatăl” – cuvinte care au salvat credința de la relativismul vremii și au întemeiat o nouă viziune despre lume, om și mântuire.

Această afirmare dogmatică, născută din confruntarea cu erezia, a avut consecințe teologice, culturale și politice cu reverberații până în zilele noastre. Ea a contribuit decisiv la formarea Europei creștine, în care dreptul, cultura, arta, educația și noțiunea de persoană umană s-au dezvoltat sub inspirația valorilor evanghelice. De aceea, putem spune fără exagerare că hotărârile Sinodului I Ecumenic reprezintă un act constitutiv al civilizației europene creștine și un izvor de unitate care a depășit granițele tuturor diviziunilor creștine.

Dragi participanți,

Simpozionul de față constituie pentru noi toți o oportunitate de reflecție asupra rolului pe care Biserica l-a avut și îl are în mărturisirea Adevărului, în păstrarea credinței celei adevărate și în susținerea culturii celei vii. În România, autocefalia Bisericii Ortodoxe Române, recunoscută în anul 1885, a consolidat o realitate deja trăită de poporul român, aceea că Biserica nu este doar martor și actor al istoriei, ci una din forțele sale constitutive.

Așa cum Sinodul de la Niceea a oferit Bisericii un fundament dogmatic și canonic, autocefalia Bisericii Ortodoxe Române a reprezentat libertatea ei de a răspunde, în nume propriu, tuturor nevoilor spirituale ale poporului român, fără ingerințe externe. A fost un act de recunoaștere a unei maturități dobândite prin jertfă, rugăciune și acțiune.

Totodată, ridicarea la rang de Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române în anul 1925 s-a constituit ca o împlinire a năzuințelor de unitate și demnitate ale poporului român. Iar în acest secol de Patriarhat, Biserica noastră a devenit nu doar păstrătoare fidelă a Ortodoxiei, ci și creatoare fecundă de cultură, de solidaritate și de demnitate națională. Mănăstirile, catedralele, icoanele, școlile teologice, muzeele, manuscrisele – toate stau mărturie pentru o cultură inspirată de credință și luminată de har. Este datoria noastră, așadar, să păstrăm acest patrimoniu nealterat și să-l urmărim ca pe o cale vie ce ne conduce spre unitate și adevăr.

Ca ministru interimar al Culturii, afirm cu toată convingerea că Biserica Ortodoxă Română, împreună cu celelalte culte recunoscute, au fost și rămân parteneri esențiali în păstrarea identității spirituale, în susținerea educației, în afirmarea unei culturi vii și profunde. Într-o societate în continuă schimbare, în fața crizelor succesive și a ideologiilor pentru care nu există valori universale, credința rămâne o resursă de stabilitate, de sens și de speranță. Această legătură între credință și cultură este nu doar istorică, ci profund vie. Fără Liturghie, nu am fi avut nici limbă literară. Fără biserici și mănăstiri, nu am fi avut nici cultură scrisă. Fără clerici,

monahi și laici implicați responsabil în viața Bisericii, nu am fi avut nici educație creștină, nici modele morale pentru societate.

În lumina acestor motive, simpozionul de față depășește cadrul unei simple dezbateri științifice, înscriindu-se și ca un act solemn de mărturisire a credinței. Într-o Europă neliniștită, avem nevoie mai mult ca oricând să reafirmăm că libertatea presupune întotdeauna răspundere, iar adevărul nu se negociază, ci se trăiește și se rostește cu demnitate.

Cele trei evenimente comemorate în 2025 reprezintă pietre de temelie ale unei civilizații creștine și, totodată, ale unei conștiințe naționale. De la începuturile sale apostolice și până în prezent, drumul Ortodoxiei românești rămâne unul al fidelității, al mărturisirii constante și al înnoirii în același timp.

În încheiere, dorim să vă asigurăm că Ministerul Culturii rămâne un partener onest și implicat în toate proiectele care onorează valorile perene ale acestui neam. Iar credința creștină, în formele ei autentice, este una dintre aceste valori fundamentale – nu doar a trecutului, ci mai ales o lumină către viitor.

Fie ca acest simpozion să rodească în dialog și înțelepciune, pentru ca noi toți să putem fi vrednici a purta pe mai departe cuvintele Crezului de la Niceea: „Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat...”.

Vă mulțumesc!

Foto credit: Basilica.ro / Mircea Florescu

basilica.ro